

שירי חגים ומילה

בחג הסוכות

בַּחַג הַסּוּכּוֹת שְׂמַחוּ בָנִים

נְסִים וּמוֹפֵת רָאוּ קְהֵלִי
וּבְצֵל שְׁכִינָה נָאוּ צִלְלִי

יוֹם הַגְּאֻלָּה אֲשַׁמַּח בְּזִכְרוֹן
עֵלּוֹ בְּזִכּוֹת מִשָּׁה וְאַהֲרֹן

וּמִצּוּה לַיִּשָּׁב בְּסֻכָּה הַדּוֹרָה
וְאֵין לְהוֹסִיף עַל עֲשָׂרִים בְּצוּרָה

יוֹם הַקִּיּוּפֶכֶם שִׁבְעָה עֲנָנִים:

סִפְּךָ בְּמִדְבַר אַרְבַּע דְּגָלִי
וּבִלְהִבֵי אִשׁ תַּעֲבִיר שְׁטָנִים:

בְּטַחֲזֹן אֲבוֹתַי לִי חֵן וְיִתְרוֹן
וּבְזִכּוֹת מֵרִים וְשִׁבְעִים זְקָנִים:

עֲשָׂרָה טַפָּחִים גְּבָהָה בְּרוּרָה
בָּה כֹּל מְגָדִים וּפְרֵי גִפְנִים:

---

1. בנים – ישראל. שבעה עננים – תנחומא, במדבר ב. 2. קהלי – ישראל במדבר. ארבע דגלי – מחנות ישראל במדבר. נאו צללי – האיר חשכי. תעביר שטנים – תכלה את האויבים. 4. יום – ביום. בזכרון וכו' – בעת שאזכור כי אבותי בטחו בקב"ה. 5. עלו – ממצרים. 6. עשרה וכו' – הגובה המזערי לסוכה. 7. בה וכו' – שמקשטים בהם את הסוכה.

שיר אזור לחג הסוכות בעברית
מאת שלם שבזי

סימן: בן יוסף שבזי

מדריך ותשעה בתים. כאן מובאים שלושת הבתים הראשונים.

משקל: שמונה הברות בצלעית.

מקור: אמלל שיר, ע' 58.

תוכן: מצוות הסוכה והחסדים שעשה האל לישראל במדבר (קאפח 1968, ע' 36).

כאן מובאים שני לחנים לשיר. שניהם מושרים במקצב חופשי ובסגנון סילבי-מליסמטי, והמליסמות מופיעות בסיומי פסוקים או בסיומי מלים, על הברה מוטעמת. נרשמו כאן המדריך הפותח והבית הראשון והם מייצגים את עיקרי הלחנים. כל יתר הבתים הם אלתורים על מוטיבים אלה.

15. בְּחַג הַסּוּכוֹת - BECHAG HASUKOT

♩ = 70-80

לחן ראשון

יחיד

כּוֹתֵס־הַ חַג־בְּ חוֹ-מִשׁ נִים־בְּ

כּוֹתֵס־הַ חַג־בְּ חוֹ-שִׁמְ נִים־בְּ

כֶּסֶף־קִי־הַ יוֹם עֵה־בְּ-שׁ נִים־נְ-עַ

פֶּת־מוֹ-וֹ סִים־נְ אוֹ-ךְ לִי־הֶ-קַּ

מַעֲנֵה

פֶּת־מוֹ-וֹ סִים־נְ אוֹ-ךְ לִי־הֶ-קַּ

לחן שני

יחיד

כּוֹתֵס־הַ חַג־בְּ חוֹ-שִׁמְ נִים־בְּ

כֶּסֶף־קִי־הַ יוֹם עֵה־שִׁבְ נִים־נְ-עַ

כֶּסֶף־קִי־הַ יוֹם עֵה־שִׁבְ נִים־נְ-עַ

מַעֲנֵה

כֶּסֶף־קִי־הַ יוֹם עֵה־שִׁבְ נִים־נְ-עַ

יחיד

לִי־לְ-צַ וּוֹ-נֹא נֶה־כִי־שׁ צַל־וּב

יחיד

נִים־סִ-שׁ בִּיר־תַּע אֵשׁ בִּי־הֶ-לְ-וּב

מַעֲנֵה

שְׂדֵי אֵל מַה נֹרְאָה

שְׂדֵי אֵל מַה נֹרְאָה,
אֵלֵי צִיּוֹן בְּקוֹל זְמִירָה,
אֲשֶׁר־יְכַסּוּ יִשְׂרָאֵל

יִקְבְּצֶכֶם בְּמַהֲרָה
מִגָּלוֹת יִשְׁמְעֵאל
אֲשֶׁר בְּכֶם בָּחַר אֵל

לְמַעַן נָס יִקַּח נָא,
תִּבְנֶה קִרְיַת חָנָה
אֲשֶׁר־יְכַסּוּ... 5

וּבֶן נִמּוֹל לְשִׁמּוֹנָה
בְּזִכּוֹת תָּם יִשְׂרָאֵל

מִלְכֵנוּ בְּבִשׁוּרָה,
לֹא תִמוּשׁ הַתּוֹרָה
אֲשֶׁר־יְכַסּוּ...

יַעֲנֵנוּ בְּעַת צָרָה
מִפְּיֶכֶם יִשְׂרָאֵל

הַשִּׁיבֵנוּ אֲדוֹן עוֹלָם
לְצִיּוֹן הָעֵלִים בְּלֶם,
אֲשֶׁר־יְכַסּוּ...

לְמִקְדָּשׁ וְלֵאזִילִים
וְקָרַב לָנוּ הַגּוֹאֵל

חַי יִשְׁמַע תְּפִלַּתְכֶם,
וְיִקְרַב גְּאֻלַּתְכֶם
אֲשֶׁר־יְכַסּוּ... 10

וַיַּחֲיֵשׂ אֶת יִשׁוּעַתְכֶם
וַיִּשְׁלַח אֶת מִיכָאֵל

זְבוּלֵנוּ יִבְנֶה אֵל,
וְהָאֲרָמוֹן וְהַהֲרָאֵל
אֲשֶׁר־יְכַסּוּ...

לְשִׂאֲרֵי יִשְׂרָאֵל
יִיֶסֶד אֵל וּבֹן יוֹאֵל

קְדוֹשֵׁנוּ יַחֲיֵנוּ,
וּמַהֲרָה יַפְדֵּנוּ
אֲשֶׁר־יְכַסּוּ... 15

וַיִּרְאֵנוּ מְשִׁיחֵנוּ
מִמְבָּשֶׁם וּמִגְדֵּי־אֵל

שְׁלוֹם לִי וְגַם לָכֶם,
וּבְשָׁלוֹם יִבְשְׂרָכֶם
אֲשֶׁרֵיכֶם...

וּמִכָּל צָר יַחֲלֶצְכֶם
וּתְזַבְּחוּ בְּנֵעִם הָאֵל

וְהַלְלוּהָ

---

1. נורא – אחד מכינויי הקב"ה. 4. למען גם יקח נא – למען אברהם שאמר למלאכים "יוקח נא מעט מים ורחצו רגליכם" וכו'. ובן נמול לישמונה – הוא יצחק. 5. קרית חנה – היא ירושלים. תם – הוא יעקב ("ועקב איש תם"), שנקרא ישראל. 10. ולאולם – לאולם של המקדש. 14. מיכאל – מיכאל שר ישראל, הוא המלאך הממונה על ישראל. 16. זבולנו – מקדשנו. 17. הארמון וההרואל – כנויים לירושלים. יואל – ירצה. 20. מבשם ומגדיאל – הראשון מבניו של ישמעאל, והשני מבניו של עשו, רוצה לומר, שאלהים יגאלנו מעול אדום (הנוצרים) וישמעאל (המוסלמים).

שיר אזור לחג הסוכות בעברית
מאת שלמה

סימן: שלמה חזק

שמונה בתים, ופזמון בן שתי צלעיות.

משקל: שש הברות בצלעית.

עריכה ופירוש: שלום סרי.

תוכן: תפילה לאלוהים, אשר בחר בישראל, להשיבם במהרה לציון.

השיר מושר בלחן המקובל מאוד בכמה שירי חתונה וכן בפיוטים אחרים, ומכונה כאן: לפלח הרימון (24). הקו המלודי נשאר יציב, אך המקצב משתנה: בתחילה – בשתי השורות הראשונות – הוא חופשי למדי, אחר כך הוא הופך למשקל זוגי ברור, ולבסוף – למשקל משולש. המשקל הפיוטי של השיר, שהוא משקל הברות, מצריך גמישות רבה של הזמרים בעת התאמת הצלילים למלים. הדבר בולט כבר בבית הראשון: הצלעית הראשונה בנויה כולה רק מתנועות, השנייה נפתחת בשווא נע, המצריך מעין קדמה, בצלעית השלישית גם חטף וגם שווא נע, המצריכים צלילים רבים יותר להגיית המלים, וכו'. בתווים נרשמו המוטיבים של השיר עם חלק ממלותיו. ברור כי ניתן לשיר כל מוטיב עם כל אחד מבתי השיר. שתי השורות שלפני האחרונה מדגימות היטב את הגמישות הריתמית, הכרוכה בהגיית המלים ובהטעמתן. המשפט האחרון – "הללויה כי טוב..." (שאינו מופיע לעיל), מקובל כתוספת, כברכה, אף כי אינו חלק מן השיר, כמקובל בשירי החתונה, שמוטיבים מוסיקליים אלה משמשים אותם.

16. שְׂדֵי אֵל מָה נִוְרָא - SHADAY EL MA NORA

♩ = 80

יחיד מענה

נָה - הָ - בְּמָה כָּס - בְּצָק - יָ
 עֲאֵל - מִי - יֵשׁ לֹת - גְּמִי

קָא - נוּ מָה אֵל דִּי - שֵׁ
 נָה - זְמָ קוּל - בְּ יוֹן - אֵל - לִי

יחיד

אֵל חֵר - בְּ כָס - בְּ שֵׁר - אֵ
 אֵל - רִי - שֵׁ - אֵ

מענה

נָה - מוּ - לֵשׁ מוּל - גְּבוּ - נָה קַח - גְּ
 אֵל - רִי - יֵשׁ תָּם כוּת - בְּזָה הָ - יָת - קַרְנָה - תָּב

אֵל חֵר - בְּ כָס - בְּ שֵׁר - אֵ
 אֵל חֵר - בְּ כָס - בְּ רִי - אֵשׁ

נָה - אֵ - עֵת - בְּ נוּ - גְּעֵזָה
 אֵל - גְּ - יֵשׁ כָּס - פִּי - מִי נָה - שׁוּ - בְּבָה
 נוּ - תוּ - הָ מוּשָׁ - תָּ לֵא

נוּ - חֵ - שֵׁי - מִי נוּ - אֵ - יָרֵן
 נוּ - שֵׁ - דוּ - קַ

אֵל - דִּי - מָגֵן - וּ שְׁם - מִבְּ - מִי נוּ - דִּי - יָפֵה
 נָה - הָ - וּמִי

אֵל חֵר - בְּ כָס - בְּ שֵׁר - אֵ
 דוּ - חֵסֵק - לָם - עוּלָה - כִּי טוֹב - פִּי - נָה - לֹה - לָה

ישיר משה ובע ישראל
 ישיר שירה לצור ודור וזוטה על מצובה
 לשנים עשר היא קרועה ועל מרכבת ער
 אשר בתוכה טבועה עמי וזמרת יה ויהו
 לי לישועה כן בראשית כו
 עשה שלום במדומיו והארץ חלק חלקים
 ליקומו בידו לבותם ומי יעזור עמו
 איש מלחמה יי' שמו כן רגע על
 ים ערי דמם נפיים ובדית חזק עולבם
 לבעמו קיים ראו דודיטמו ויאמרו חיים
 מרכבות פרעה וחילוייה בים כן
 השקונו מצרים כוסות תרעלות
 להגרות כל עולב להתעולב עליכות שטמם
 כמעטיהם לעושה גדולות תהומות כפי ימיו
 ירא במצופותי כן ממשלתך
 אהים מלחה כל רוח וכל גאה לפניך ויה
 שחוח וננה מודך וכל כגרוח ומוכך יה
 כחורי בכח שלמה

אזדרת

שירן גאולים ליה נחה ליה כו
 גאה גאה כן הגה
 מנוק יצחו המנוע משתלים בצבאות
 כוכבי המנוע וענו כשארם נגלות שטטע יי'
 איש מלחמה יי' כן תנני
 לבבו בקרבו חלב ובעומרת בתוך ים צלל
 כאמרו את עם דבר ואומלל ארדוק אטיג
 אחלקי שכלי כן קדיעת יסקוף
 לעולם זכרה ויום אשר בתוך ים רגד
 עבדה ביבשה ובחף ועבדה מרכבות
 פרעה וחילו ורה כן לבט אמנו
 רחמיו יגלה זיחוט ישועות ואויביכם
 יכלה וימו בחירון בטובה יכלה כו
 תהלות עושה כלל כן שלח
 למית

למחול לחסוך פועדי וזכה על לב בגלות
 דומי ואז נענה קול בעת כוח מועדי יי'
 ימלוך לעולם ועד תם

אזדרת

ואשמח ולא אשבח ואגבה
 זכה ביום המסח כן
 כן יך אהים אדון הארועים העיל בעם
 ביום המסח כן גלה סודו כן
 ויחיי על יד עבדו ביום המסח כן
 דבר למטה האות תעשה ונפיים נעלה ביום
 המסח כן הכה פרעה וטבר גרעו
 הגרות גרעו ביום המסח כן והוצי
 לעמו מוצן לחומו ועשה לשמו ביום
 המסח כן זכר חסדיו למען יודיו
 וגא יודיו ביום המסח כן חמל עליהם
 ועל כל בעהם ובחר בהם ביום המסח
 כן סיהר יצרים להחיל כשרים
 שלטה פתרים ביום המסח כן יתו
 ויודים מבית עבד ס ושחמו תמידיים
 ביום המסח כן ושלוס עליהם ועל
 כל בעהם מאלהיכם ביום המסח

אזדרת

יום בקול המולד נגד עם פגולה
 ומשה עלה אלהים כן
 המו כבושר נעטה ביוטו מעכלהם
 ידבר אהים כן ומתוך להביא
 חתול חתובים לוחות מתובים כאצבע
 אהים כן דמות ודיטם קברו
 חמוטם והיו נפוטם לפני אהים כן
 חמין עם זוהר לעלות פועה
 מביב פייט הר חמוז אהים תם

שמח דודי ביום פורים

שמח דודי ביום פורים, וייטב
לאל עשה לך היום נקמות
עשה שמחה ויום משתה ויום טוב
ומתנות לאביונים תשלח
וזכרון הפלאות העצומים
בפיד שים ודבר במ לעין כל
למען ידעו כי יש מבקש

לבבך ושורר על נבלים:
באויבך ותלום על חבלים:
ביין ישן ומשמן העגלים:
לאין נכון תחלק לו חבלים:
אשר עשה לך רב הפעלים:
ואל תשעה בדברי ההבלים:
לישראל, וכי מעשיו גדולים:

אנא

---

1. דודי - ידידי. 2. לאל וכו' - נמשך אל הבית הקודם. אויבך - המן ובניו. 4. תשלח - כמצות היום. לאין וכו' - נחמיה ח.ג. חבלים - מנות (תהלים טז). 5. רב הפעלים - הקב"ה. 7. מבקש לישראל - הקב"ה.

נשיד לפורים
מאת אברהם בן חלפון
שבעה טורים.
משקל: ט - - - ט / - - - ט / - - - המרובה.
מקור: אמלל שיר, ע' 66.
תוכן: אזכור נס פורים.

מושר בסעודת פורים (קאפח 1968, ע' 43).

לחנו של שיר זה מושרים בעיקר עם השיר הנפוץ לבבי יחשקה עפרה (85). המשקל הפיוטי של שני השירים דומה, אך הצלעית של זה שלפנינו קצרה יותר, וזו הסיבה לצירוף המלה הראשונה של הסוגר. כך נוצר מענה חוזר-משלים, ומלות החיבור של שתי הצלעיות מופיעות פעמיים - בסוף השורה הראשונה ובראשית השורה השנייה. הלחנים הרשומים כאן משרתים, כמובן, את כל בתי השיר, בחילוף חופשי ובמספר החזרות הרצוי לשרים. בתחילת השורה השלישית של התווים מופיעה ווקליזה על המלה הפותחת של הטור השני - דבר מקובל ביותר, המתבצע לפי רצון הזמר ונועד לגוון את הזמרה וגם להכין את המשפט הבא.

אגיל ואשמח

וְאֶזְבַּח זֶבַח בְּיוֹם הַפֶּסַח:	וְלֹאֵל אֲשַׁבַּח	אֶגִּיל וְאֲשַׁמַּח
שֶׁהֲצִיל בָּנִים בְּיוֹם הַפֶּסַח:	אֲדוֹן הָאֲדוֹנִים	בְּרוּךְ אֱלֹהִים
עַל יַד עֲבָדָיו בְּיוֹם הַפֶּסַח:	לְזַרְע יִדְיָו	גְּלַה סוּדוֹ
וְנִסִּים עָשָׂה בְּיוֹם הַפֶּסַח:	הָאוֹת תַּעֲשֶׂה	דְּבַר לְמֹשֶׁה:
וְהִכְרִית זֶרְעוֹ בְּיוֹם הַפֶּסַח:	וְשָׁבַר זֶרְעוֹ	הַכֹּהֵן פְּרַעֲהַ 5

---

3. גלה סודו – נתן את התורה. זרע ידידו – בני ישראל, צאצאי אברהם ידיד ה'. עבדו – משה. 4. עשה – חסרה תנועה במשקל.

נשד-אזור לחג הפסח

סימן: א-י' (א'-ה')

עשרה בתים. כאן מובאים חמשת הראשונים.

משקל: ארבע הברות בכל צלעית.

מקור: אמלל שיר, ע' 41.

תוכן: יציאת מצרים (קאפח 1968, ע' 24).

נרשם אצל עדאקי, שרביט 1981, ע' 136, שיר 67, בנוסח צנעא.

מקצב השירה זורם, בעיקרו סילבי עם מליסמות בסיומי הפסוקים. כאן נרשמו בתווים הבתים הראשונים בלבד. בהמשך חוזרות על עצמן אותן נוסחאות.

18. אָגִיל וְאֶשְׂמַח - AGIL VE'ESMACH

♩ = 80

יחיד

בַּח - שֵׁ - אַ אֵל - לֹ - אֵל מַח - אֶ - שֶׁן גִּיל - אַ

בַּח - זֶ בַּח - זֶ יוֹם - בַּ סַח - פֶּ - הַ

בַּח - זֶ בַּח - זֶ נִים - דו - אַ - הַ דוֹן - אַ הִים - לֹ - אַ רוֹךְ - בַּ

מענה

נִים - דו - אַ - הַ דוֹן - אַ נִים - לֹ - אַ רוֹךְ - בַּ

יחיד

סַח - פֶּ - הַ יוֹם - בַּ נִים - בַּ צִיל - הַ - שֶׁ

ג

יחיד

דו - דִי - יָ דו - זֶ - לֹ דו - סוּ לֵה - בַּ

מענה

דו - דִי - יָ דו - זֶ - לֹ דו - סוּ לֵה - בַּ

יחיד

סַח - פֶּ - הַ יוֹם - בַּ דו - עֵבַד עַל

יחיד

שֶׁה - עַ - תַּ אוֹת - הַ שֶׁה - מֵ - לַ בְּרִדֵּי

מענה

סַח - פֶּ - הַ יוֹם - בַּ שֶׁה - עַ סִים - נֵן

אָדוֹן עוֹלָם יְסוּד כָּל הַיְסוּדוֹת

אָדוֹן עוֹלָם יְסוּד כָּל הַיְסוּדוֹת
בְּרִית מִלָּה יִכְפֹּר בְּעִבּוּדוֹת
רְאֵה נְמוּל וּבְעֵלֵי תְעוּדוֹת
הֲלֹא אַתָּה לָךְ נֶאֱדָה לְהוֹדוֹת
מִקֵּים דְּבִר עֲבָדוֹ לְנִמּוּל וְעוֹמְדוֹת
חֲתַן דְּמִים יִקְרַב הַצְּמוּדוֹת
זְכוֹר הַיּוֹם לְאַבְרָהָם חֲמוּדוֹת
קִדְשֵׁת בְּרִית מִלָּה כְּאֵשׁ יְקוּדוֹת

אֲשֶׁר יֵצֵר וְצוּה כָּל עֲתִידוֹת
וְהַיִּשְׁרִים בְּמִזְמוֹר שִׁיר יְדִידוֹת
וּבְלִשׁוֹנֵם רְמִזוֹת אֵל וְסוּדוֹת
בְּעוֹלָמְךָ בְּמִצְוֹת הַחֲמוּדוֹת
וְגַם אָבוֹת בְּתוֹרָתָם שְׁקוּדוֹת
וּמִפְעֵלֶם לְאַלְיָה לְמוּדוֹת
אֲשֶׁר הִנְחִיל לְיִצְחָק רֵאשׁ וְלָדוֹת
יְסוּבְבְכֶם לְשָׁלוֹם רַב וְחִידוֹת

אָנָּה

-
1. יְסוּד כָּל הַיְסוּדוֹת – אֱלֹהִים, שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן וְיְסוּד לְכָל הַבְּרִיאָה. וְצוּה כָּל עֲתִידוֹת – שֶׁקֵּבַע כָּל שִׁיחִיה בְּעֵתִיד. 2. יִכְפֹּר כְּעִבּוּדוֹת – בְּרִית מִלָּה שֶׁקוּלָה כְּנֶגֶד עִבּוּדֵי הַקְּרִבְנוֹת. וְהַיִּשְׁרִים בְּמִזְמוֹר שִׁיר יְדִידוֹת – הַמְּשַׁךְ לְהַקְּבֵלְתָהּ שֶׁל מִצְוֹת הַמִּלָּה לְעִבּוּדֵי הַמִּקְדָּשׁ וְלִשְׁרֵי הַלְוִיִּים בְּמִקְדָּשׁ. 3. וּבְעֵלֵי תְעוּדוֹת – חֲכָמֵי הַתּוֹרָה. 6. חֲתַן דְּמִים יִקְרַב הַצְּמוּדוֹת – הַנִּימּוּל מִחֻזֵּק הַבְּרִית בֵּין יִשְׂרָאֵל לְמִקּוּם. 7. אֲשֶׁר הִנְחִיל לְיִצְחָק וְכו' – הַהֲמָשֵׁךְ בְּבֵית הַבָּא, כְּלוּמַר, אֲבֵרָהּ שֶׁהִנְחִיל לְיִצְחָק, הַנִּבְחָר בֵּין הַבְּנִיִּים, אֵת מִצְוֹת בְּרִית הַמִּלָּה, שֶׁקוּלָה כְּאֵשׁ הַיּוֹקֶרֶת עַל גְּבִי הַמְּזוּבָּת. 8. יְסוּבְבְכֶם לְשָׁלוֹם רַב וְחִידוֹת – בְּרַכָּה לְמַסּוּבִים, שֶׁאֱלֹהִים יִשְׂרָה עֲלֵיהֶם שְׁלוֹם וְיִדְעֵתֶם שֶׁל סוּדוֹת הַתּוֹרָה.

נְשִׂיד לְבְרִית מִלָּה בְּעִבְרִית

מֵאֵת אֲבֵרָה

סִימָן: אֲבֵרָה חֲזַק

שְׁמוֹנֵה טוֹרִים.

מִשְׁקַל: ט - - - - - ט / - - - - - ט / - - - - - הַמְּרוּבָּה.

עֲרִיכָה וּפִירוּשׁ: שְׁלוֹם סְרִי.

תּוֹכֵן: תִּיאוֹר מִצְוֹת בְּרִית הַמִּלָּה, שֶׁקוּלָה כְּקֶרֶב, כְּמַחֲזֶקֶת אֵת הַבְּרִית בֵּין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבֵין יִשְׂרָאֵל.

נִרְשָׁם אֶצֶל אִידֵלְזוֹן 1909, ע' ג'; 1918, ע' 64; 1925, שִׁיר 148.

נְהוּג לְשִׁיר אַחֲרֵי שִׁיר זֶה אֵת הַשִּׁיר שֶׁמְעֵתִי מִפְּאֵתִי תִימָן (20). שְׁנֵי הַלַּחֲנִים הַרְשׁוּמִים כִּאֵן מוֹשְׁרִים בְּמִקְצֵב זוֹרֵם וּבִסְגָנוֹן סִילְבִי-מִלִּיסְמָטִי, וְהַמִּלִּיסְמוֹת מוּפִיעוֹת כְּרִגִיל בְּסוּיָמִי צִלְעוֹת וְעוֹמוּדִים. כִּאֵן נִרְשָׁמָה הַתַּחֲלַת הַשִּׁיר. בַּהֲמָשֵׁךְ חוֹזְרִים אוֹתָם לַחֲנִים עִם כָּל בְּתֵי הַשִּׁיר.

19. אָדוֹן עוֹלָם יְסוּד כָּל הַיְסוּדוֹת - ADON 'OLAM YESOD KOL HAYESODOT

♩ = 80-90

יחיד

דוֹת - סוּ - יְ - הַ - קָל סוּד - יְ לָם - עוֹ דוֹן - אַ

דוֹת - תִּי - עַ קָל נוֹה - צַ - וֹן צַר - יְ שֶׁר - אַ

דוֹת - בּוּ - עַ - פֶּ פֶּר - כַּ - יְ לָה - מִי רִית - בַּ

מַעֲנֵה

דוֹת - בּוּ - עַ - פֶּ פֶּר - כַּ - יְ לָה - מִי רִית - בַּ

יחיד

דוֹת - דִּי - יְ שִׁיר מוֹר - מִן - בַּ רִים - שֶׁ - הַ - וֹן

לַחַן שֵׁנִי

דוֹת - סוּ - יְ - הַ - קָל סוּד - יְ לָם - עוֹ דוֹן - אַ

דוֹת - סוּ - יְ - הַ - קָל סוּד - יְ לָם - עוֹ דוֹן - אַ

דוֹת - תִּי - עַ קָל נוֹה - צַ - וֹן צַר - יְ שֶׁר - אַ

דוֹת - בּוּ - עַ - פֶּ פֶּר - כַּ - יְ לָה - מִי רִית - בַּ

דוֹת - דִּי - יְ שִׁיר מוֹר - מִן - בַּ רִים - שֶׁ - הַ - וֹן

שמעתי מפאתי תימן

קול: יָדִיד קִיִּים בְּרִית נְאֻמָּן:

הַזְמִינֶם לְרֵאוֹת בְּרִית מִיֵּלָה
אַתָּה אֵל מֶלֶךְ וְגַם רַחֲמָן:

יִתְרַפָּא יִזְכֶּה לְרַב שְׁלוֹה
וּמְזוֹנוּ יִפֶּה וְגַם מְשֻׁמָּן:

וְאֲבִיךָ יִזְכֶּה אֲשֶׁר נִזְהָר
יוֹם קִבַּל מִצּוֹת וְקִיּוּמָן:

וְקִלְפָּה שְׁנִית אֲשֶׁר יִפְרָע
וְהַמִּילָה לְדַת תְּהֵא סִימָן:

שמעתי מפאתי תימן

לשכננו שמח ברב גילה
רפא צורי בן זה והצילה

מילתו ראשית לכל מצוה
בסוד הגיון תורה וגם חרדה

שלום לך נמול כמו נהר
במילה מיום עלות בהר

ברית מילה תחליש ליצר רע
היא זהמת נחש אשר נגרע

1. פאתי תימן – מקום מושבו של המשורר בדרום תימן. ידיד – ידידו של המשורר. קיים וכו' – מל את בנו. נאמן – אברהם. 2. שמח – נ"א: זמן. 3. בן זה – הנימול. 4. בסוד וכו' – נמשך מן הטור הקודם. ומזונו וכו' – ברכת פרנסה טובה. 5. במילה – נמשך מן הטור הקודם. מיום וכו' – במעמד הר סיני, ועל פי דרשת חז"ל, כי כל ישראל לדורותיהם היו במעמד זה. 6. תחליש וכו' – כדברי הרמב"ם במורה נבוכים גמט. וקלפה וכו' – שלאחר המילה יש לקיים מצות פריעה. 7. היא זהמת וכו' – שבת, דף קמ"א: שבשעה שבא נחש על חוה הטיל בה זהמא. ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן. והמילה וכו' – המילה משמשת סימן ליהדות.

שיר אזור לברית מילה בעברית

מאת שלם שבזי

סימן: שלם שבזי משתא

מדריך ועשרה בתים. כאן מובאים ארבעת הבתים הראשונים.

משקל: - - / - - - / - - - / - - -

מקור: אמלל שיר, ע' 69.

תוכן: מילה (קאפח 1968, ע' 171).

לשיר שלושה לחנים, הבנויים כאלתורים על תבניות מקובלות, כולם במקצב זורם. שניים מהם נרשמו כאן בערכים קצובים ואחד נרשם ללא מקצב, אך ניתן להבחין בקלות כי האחרון הוא וריאנט של הראשון. דרך רישומם השונה נובעת משירתם המאורגנת, פחות או יותר, מבחינה קצבית. בתווים נרשמו רק התחלות השיר, שכן ההמשך בנוי תמיד כאלתור על אותם מוטיבים.

20. שְׁמַעְתִּי מִפֶּאתַי תִּימֹן - SHAMA'TI MIPA'ATEI TEMAN

♩ = 80

יחיד

מִן - תִּי תִי - אֶ - פֶּ - מִ תִּי - מַעַ - שֶׁ

מִן - אֶ - נִ רִית - בִּ ים - קֹ קוֹל

יחיד

קֹר - נִ מוֹ - פֶּ מוֹל - נִ לְדֹ לוֹם - שֶׁ

קֹר - נִ שֶׁר - אֶ כֶּה - יִן דֵּ - בִי - וְאֵ

מַעֲנָה

קֹר - בִּ לות - עַ יוֹם - מִ לַה - מִי בִּ

מִן - יוֹ - קֹ וֹת - מִצֵּ בַל - קֹ יוֹם

♩ = 90

לחן שני

מִן - תִּי תִי - אֶ - פֶּ - מִ תִּי - עֶ - מִ - שֶׁ

מִן - אֶ - נִ רִית - בִּ ים - קֹ קוֹל

מַעֲנָה

♩ = 85

לחן שלישי

מִן - תִּי תִי - אֶ - פֶּ - מִ תִּי - מַעַ - שֶׁ

מִן - אֶ - נִ רִית - בִּ ים - קֹ קוֹל

שירות

ויו וזא ענ"יח ואסתחא אבה סוכב י
 תגמס מי שבק" ע"ו זאן זרתה לא
 וזכה' זבירי' בין כל אמנחצב ולזרק" ע"ו
 חיות חצר ביכנח קאצי אבהתה קד חכס-
 ל"ה ענ"י באטל וחק" ע"ו עית טרר
 מי רדחיה ולכמנחרי חין גזרתה גשחב
 לערק" ע"ו יא יתי"ג קלבט אטחשקין -
 גל חסס אמצור מוח פלג" ע"ו סחפ
 ספ"ה כמח קדץ ארקחין מוח חוסנה באכוס'
 ת"ס ואחלק" ע"ו כלום למן הכטור ביכנח
 כמנח למנסך מן בין אסדק" ע"ו מים -
 מנחך כמח אסיפ אסקיל" חין יחנע ביד
 דחרי לרק" ע"ו כון כרגו מן אל"ה אוצול
 טכר מירי אנה סו ומתחוק" ע"ו סין -
 סבוחן גמחר ארנוב ויעחקב למן קד -
 חמתחוק" ע"ו עטן עטס בכל מוח קד
 גב"ה לים יחלם סוח חטמן בחק" ע"ו
 סא ככר בימחמי בער מוח קד חלק" ע
 ענ"י כל מוח כמק" ע"ו מאר צב"רת ז
 קלבי

שירות

קלבי ללכמין עטב קלבי בחסס אל"ה י
 ותק" ע"ו קופ קדחגהו אטין שב י
 סחקל"ן ללכמלגרי ולזרק" ע"ו דא י
 דחיה"ה כדוסחן מרדכס עי ח"ול לעזר ולכונר
 חדק" ע"ו סין סנה ימועי באוקן חס"י
 בלמחר קלבי חנחרק" ע"ו יזו הכחרך
 אלה לעמקין בלאק אטיר ובהס מוח -
 נטק" ע"ו תס קולי וסדעו לאללחיה
 מא צרב ריח ומח בארק ברק" ע"ו י
 חטמנח מוחל לי באטור אכ"ה בעדמח
 סאן מי ביר אל"ה ע"ו

אחרת

שבזעתי מנחתי הימן קול ידי י
 קיים ברית גלמן" ע"ו
 לשפוטו ממח כדונ גילה קרובים י
 לראות ברית וזילה רבא צווי בין זיה
 וזעילה" אבה ל' מלך וכס דחמן" ע"ו
 מניכמו דאטיב לכל מצות" יתרכס יזיה
 לרוב שלוח" בסוד כמין כורה וכס י
 חדוסי" ונכוננו יכס וכס ומסמן" ע"ו